

FREDERIC

BEIGBEDER

29.9 RON

Traducere din limba franceză de

Marie-Jeanne Vasiloiu

1

Totul e provizoriu: dragostea, arta, planeta Pământ, voi, eu. Moartea e atât de inevitabilă, încât îi ia pe toți prin surprindere. Cum poți ști dacă ziua asta nu e ultima? Crezi că ai tot timpul. Și, pe urmă, dintr-o dată, s-a zis, te îneci, sfârșitul timpului regulamentar. Moartea este singura întâlnire pe care nu o ai notată în agendă.

Totul se cumpără: dragostea, arta, planeta Pământ, voi, eu. Scriu cartea asta ca să fiu pus pe liber. Dacă aș demisiona, n-aș primi despăgubiri. Trebuie să tai craca pe care mi s-a instalat confortul. Libertatea mea se cheamă ajutor de șomaj. Prefer să fiu concediat de o instituție decât de viață, PENTRU CĂ MI-E FRICĂ. În jur, colegii mei cad ca muștele: sincopă în piscină, supradoză de cocaină deghizată în infarct miocardic, prăbușire cu avionul personal, capotări cu decapotabila. Or, în noaptea asta, am visat că mă înecam. M-am văzut dându-mă la fund, mângâind, cu plămânii plini de apă, calcanii. În

depărtare, pe plajă, mă striga o femeie frumoasă. Nu-i puteam răspunde, fiindcă aveam gura plină cu apă sărată. Mă înecam, însă nu strigam după ajutor. Și toată lumea din mare făcea la fel. Toți înotătorii se scufundau fără să strige după ajutor.

Cred că a venit timpul să las totul baltă, pentru că nu știu să mai plutesc.

Totul e provizoriu, totul se cumpără. Omul e un produs ca și celelalte, cu un termen de garanție. Iată de ce am hotărât să mă pensioneiez la 33 de ani. Se pare că asta e vârsta ideală pentru a reînvia.

2

Prenumele meu este Octave și mă îmbrac la APC. Lucrez în publicitate: ei da, poluez universul. Sunt tipul care vă vinde rahat. Ăla de vă face să visați la lucruri pe care n-o să le aveți niciodată. Cer veșnic albastru, gagici care nu-s niciodată nasoale, o fericire perfectă, retușată pe PhotoShop. Imagini bibilite, muzică ultimul răcnet. Când veți reuși, economisind la sânge, să vă trageți mașina visurilor voastre, cea pe care am promovat-o în ultima mea campanie, eu o voi fi trecut deja la demodate. Am un avans de trei puncte și am eu grijă întotdeauna să vă frustrez. Glamour¹ este o țară unde nu ajungi niciodată. Vă droghez cu noutatea, iar avantajul noutății e că niciodată nu rămâne nouă. Există întotdeauna o noutate proaspătă, care s-o învechească pe precedentă. Apostolatul meu e să fac să vă curgă balele. În profesia mea, nimeni nu vă dorește fericirea, pentru că oamenii fericiți nu consumă.

¹ Glamour (engl.) — farmec, vrajă. (N. t.)

Suferința voastră îngrașă comerțul. În jargonul nostru, a fost botezată „decepția postcumpărare”. Vă trebuie de urgență un produs, dar, de îndată ce-l posedați, vă trebuie altul. Hedonismul nu înseamnă umanism: este profit. De-
viza lui? „Cheltuiesc, deci exist.” Dar, pentru a crea nece-
sități, trebuie să ațâț gelozia, durerea, nesațul: astea-mi
sunt munițiile. Iar țintă îmi sunteți voi.

Îmi petrec viața mințindu-vă și, pentru asta, sunt
răsplătit din gros. Câștig 13 000 de euro (fără să pun la
socoteală notele de cheltuieli, mașina de serviciu, acțiunile și
card-ul Gold). Moneda euro a fost inventată ca să facă
salariile bogaților de șase ori mai puțin indecente. Cunoaș-
teți oare mulți tipi de vârsta mea care să câștige 13k-euro?
Vă manipulez și sunt cadorisit cu noul Mercedes SLK (cu
acoperișul lui, care intră automat în portbagaj) sau cu un
BMW Z3 sau cu un Porsche Boxter sau cu Mazda MX5.
(Personal, am o slăbiciune pentru mașina sport BMW Z3
care îmbină esteticismul aerodinamic al caroseriei cu puterea,
grație celor 6 cilindri în linie, care dezvoltă 321 CP, ceea ce
îi permite să treacă de la 0 la 100 km pe oră în 5,4 secunde.
Ca să nu mai spun că mașina asta seamănă cu un supozitor
gigantic, tocmai potrivit să îl înfigi în curul Terrei.)

Vă întrerup filmele la televizor ca să-mi impun logo-
urile și mi se plătesc concedii la Saint Barth', Lamu,
Phuket sau Lascabanes (Quercy). Vă pisez cu sloganurile
mele în revistele voastre preferate și mi se oferă o fermă
provensală sau un castel în Perigord, sau o vilă corsicană,
sau un domeniu în Ardèche, sau un palat marocan, sau un

catamaran antilez, sau un iaht la Saint Tropez. Eu Sunt Peste Tot. Nu-mi veți scăpa. Oriunde v-ați arunca ochii, tronează publicitatea mea. Vă interzic să vă plictisiți. Vă împiedic să gândiți. Terorismul nouității îmi folosește ca să vând vidul. Întrebați-l pe orice surfer: ca să te ții la suprafață, este indispensabil să ai un gol dedesubt. A face surf înseamnă a aluneca pe un hău căscat (adeptii internetului știu asta la fel de bine ca și campionii de la Lacanau). Eu decretez ce este Adevărat, ce este Frumos, ce este Bun. Eu conduc casting-ul manechinelor care, peste șase luni, o să vă facă scula băț. Tot văzându-le puse pe pa-nouri, ajungeți să le botezați top-modele; fătutele mele vor traumatiza orice femeie care are peste 14 ani. Îmi veți idolatriza opțiunile. Iarna asta, sânii va trebui să fie mai sus de umeri și fofoloanca despădurită. Cu cât mă joc cu subconștientul vostru, cu atât veți fi mai supuși. Dacă laud un iaht pe pereții orașului vostru, vă garantez că o să-l cumpărați. Credeți că aveți discernământ, dar într-o zi sau alta veți recunoaște produsul meu în rafturile unui supermarket și-l veți cumpăra doar așa, ca să-l gustați, credeți-mă, îmi cunosc eu schema.

Mmm, ce bine e să vă pătrund în creier. Juisez în emisfera voastră dreaptă. Dorința nu vă mai aparține: v-o impun pe a mea. Vă interzic să doriți la împlinire. Dorința voastră este rezultatul unei investiții care se calculează în miliarde de euro. Eu sunt cel ce hotărăște azi ceea ce veți vrea mâine.

Toate astea probabil că nu vă fac să mă priviți cu prea multă simpatie. În general, când începi o carte, trebuie să

faci în așa fel încât să fii atractiv, dar eu nu vreau să maschez adevărul: nu sunt un narator amabil. În realitate, aş fi mai curând genul mare japiţă, care face zob tot ce atinge. Idealul ar fi să începeţi să mă detestaţi înainte de a detesta şi vremurile care m-au creat.

Nu e oribil să vezi cât de normală pare să fie situaţia asta pentru toată lumea? Mă dezgustaţi, sclavi amăraţi, supuşi capriciilor mele celor mai mărunte. De ce m-aţi lăsat să devin Regele Lumii? Aş vrea să pricep şi eu misterul: cum de a fost încoronată publicitatea ca Împărăteasă, la apogeul unei epoci pline de cinism? De două mii de ani încoace, nici un alt cretin iresponsabil n-a fost mai puternic decât mine.

Aş vrea să las baltă totul, să plec de aici cu mălaiul, să iau cu mine doar droguri şi niscaiva curve, pe un jaf de insulă pustie. (Le-aş privi, cât e ziua de lungă, pe Soraya şi pe Tamara cum îşi perfecţionează digitaţia lustruindu-mi făcăleţul.) Dar n-am eu atâta sânge-n vine ca să demisionez. De-aia scriu cartea asta. Condamnarea îmi va îngădui să fug din această închisoare aurită. Fie-vă milă, sunt dăunător, opriţi-mă până nu e prea târziu! Atingeţi-mă cu un sutar şi spăl putina, jur pe ce am mai sfânt! Ce pot face eu dacă omenirea a ales să-l înlocuiască pe Dumnezeu cu produsele de larg consum?

Zâmbesc, pentru că s-ar putea întâmpla ca, la apariţia cărţii, în loc să fiu dat afară în brânci, să fiu promovat. În lumea pe care o voi descrie, critica este digerată, insolenţa încurajată, delatiunea remunerată, diatriba organizată. Se

va decerna, ca mâine, Nobelul pentru Provocare, iar eu voi fi un candidat greu de învins. Revolta face parte din joc. Dictaturile de altădată se temeau de libertatea de exprimare, cenzurau contestația, închideau scriitorii, ardeau cărțile controversate. Timpurile de glorie ale oribilelor arderi pe rug permiteau să se facă distincția dintre buni și răi. Totalitarismul publicitar este mult mai abil în a se spăla pe mâini. Acest fascism și-a învățat lecția din ratările anterioare (Berlin, 1945 și Berlin, 1989 — la urma urmei, de ce toate formele de barbarie și-au găsit sfârșitul în același oraș?).

Pentru a aduce omenirea în sclavie, publicitatea a ales surdina, suplețea, persuasiunea. Trăim în primul sistem de exploatare a omului de către om, împotriva căruia până și libertatea este neputincioasă. În schimb, el mizează totul pe libertate, asta e cea mai mare găselniță a lui. Orice critică îi conferă rolul pozitiv, orice pamflet întărește iluzia toleranței sale mieroase. Vă supune cu eleganță. Totul e îngăduit, nimeni nu vine să te porcăiască dacă dai totul cu cracii-n sus. Sistemul și-a atins scopul: însăși nesupunerea a ajuns o formă de supunere.

Destinele noastre frânte sunt frumos puse în pagină. Sunt sigur că până și voi, cei ce citiți această carte, vă spuneți: „Ce drăgălaș e puștiulache ăsta care dă cu băta-n baltă, hai, la coteț, că și tu ești prins la înghesuială aici ca toți ceilalți, ai să-ți plătești impozitele la fel ca toată lumea“. Nu-i chip să ieși din asta. Toate ușile îți sunt închise în nas cu zâmbetul pe buze. Ești încolțit cu credite de rambursat, cu rate, cu chirii de plătit. Ai cumva îndoieli?

Afară, milioane de șomeri așteaptă să eliberezi locul. Poți să faci gât până nu mai poți, Churchill a dat deja răspunsul. A spus: „Este cel mai rău sistem, cu excepția tuturor celorlalte“. Nu ne-a luat pe nepusă masă. N-a zis cel mai bun; a spus *cel mai rău!*